

Globaalikasvatusta aineenopettajille

Maailmankoulu

Opettajien ja kasvattajien globaalikasvatuksen tukipalvelu

Globaalikasvatuksen tehtävänä on

- Avata ihmisten silmät ja mieli maailman erilaisille todellisuuksille.
- Herättää heissä halu rakentaa oikeudenmukaisempaa, tasa-arvoisempaa ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa maailmaa
Maastrichtin globaalikasvatuksen julistus 2002
- Jokainen opiskelija vastuuta kantavaksi maailmankansalaiseksi.

GLOBALIKASVATUKSEN KENTTÄ: (Maastricht 2002)

IHMISOIKEUDET

YK:n ihmisoikeusjulistus
Lasten oikeudet
Yhdenvertaisuus

RAUHAN EDISTÄMINEN JA KONFLIKTIEN EHKÄISY

Arjen ristiriitatilanteet
Maailman konfliktit ja rauhan rakentaminen
Väkivallattomuus
Rauhan esikuvat

KEHITYSPOLITIIKKA

Kehitysyhteistyö
Reilu kauppa
Maailmanlaajuinen tasa-arvo
Demokratia
Media

MONIKULTTUURISUUS

Interkulttuurinen kompetenssi
Maahanmuuttajuus
Suomalaiset kulttuurivähemmistöt

KESTÄVÄ KEHITYS

Ympäristökasvatus
Vastuullinen kuluttaminen
Ilmastonmuutos

Globaalikasvatus kouluarjessa

- Jokainen opettaja on globaalikasvattaja.
  - Lukion OPS normittaa: laaja-alaiset aihekokonaisuudet, oppiainesisällöt, arvoperusta, toimintakulttuuri. *Uusi OPS!*

*Lukio-opetuksen perustana on elämän ja ihmisoikeuksien kunnioitus sekä ihmisarvon loukkaamattomuus. Opiskelija muodostaa lukioaikanaan jäsentyneen käsityksen **perus- ja ihmisoikeuksien taustalla olevista arvoista**, keskeisistä **perus- ja ihmisoikeusnormeista** sekä näitä oikeuksia edistävistä toimintatavoista. Lukio-opetus pohjautuu keskeisiin **ihmisoikeussopimukseen, kuten Lapsen oikeuksien sopimukseen.***

- *Lukio-opetuksessa ymmärretään **kestävän elämäntavan** ja **ekososiaalisen sivistyksen** välttämättömyys sekä rakennetaan osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Opiskelija ymmärtää oman toimintansa ja **globaalin vastuun** merkityksen luonnonvarojen kestävässä käytössä, ilmastonmuutoksen hillinnässä ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Lukio-opetus kannustaa **kansainväliseen yhteistyöhön** ja **maailmankansalaisuuteen YK:n kehitystavoitteiden suunnassa**.*
- *Arvoperusta toteutuu lukion toimintakulttuurissa, kaikkien oppiaineiden opetuksessa ja työskentelyn organisoinnissa. Lukion arvoperustaa syventävät aihekokonaisuudet, jotka ovat arvokannanottoja ajankohtaisiin kasvatusta- ja koulutushaasteisiin.*

Aihekokonaisuudet:

- Kestävä elämäntapa ja globaali vastuu
- Kulttuurien tuntemus ja kansainvälisyys
- Aktiivinen kansalaisuus, monilukutaito
- Aika loppuu, tunneilla ei tilaa uuteen! Mihin globaalikasvatusta?
- *Teemaopintoihin/moksuihin? Teemapäivään? Kv-kurssille? Päivänavaukseen? Tavallisen tunnin sisällöksi! -> Kouluarkeen!*

MIKSI GLOBAALIKASVATUSTA?

- Perusopetuksen opetussuunnitelman *arvopohja* rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, demokratian, kulttuurisen moninaisuuden ja kestävän elämäntavan kunnioittamiselle.
- L-kokonaisuudet läpileikkaavat kaikkien oppiaineiden sisältöjä: **JOKAINEN OPETTAJA ON GLOBAALIKASVATTAJA.**
- ❖ *POPS2016: Laaja-alaiset kokonaisuudet*

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

- Oppilaita ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana.
- Heitä ohjataan tunnistamaan, miten kulttuurit, uskonnot ja katsomukset vaikuttavat yhteiskunnassa ja arjessa, miten media muokkaa kulttuuria sekä pohtimaan myös, millaisia asioita ei voida ihmisoikeuksien vastaisena hyväksyä.

MIKSI GLOBAALIKASVATUSTA?

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus rakentaminen (L7)

- Oppilaille osaamisperustaa kasvaa aktiiviseksi kansalaiseksi.
- Oppilaat harjoittelevat asioiden kriittistä tarkastelua ja sovittelua.
- Oppilaita kannustetaan pohtimaan ehdotuksiaan eri osapuolten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon sekä oikeudenmukaisen kohtelun ja kestävä elämäntavan näkökulmista.

Tavoitteet:

- *Tarpeelliset tiedot ja taidot:*

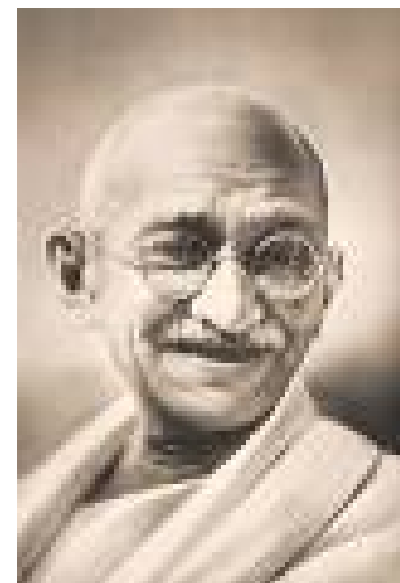
”Asetuksen 3§:n mukaan opetuksen keskeisenä tavoitteena on luoda perusta oppilaan laajan yleissivistyksen muodostumiselle sekä maailmankuvan avartumiselle. Tähän tarvitaan sekä eri tiedonalojen *tietoja* ja *taitoja* että tiedonaloja läpileikkaavaa ja yhdistävää osaamista. Taitojen merkitys korostuu.” *POPS2016*

Tiedot, taidot ja asenteet!

PYRITÄÄN VAIKUTTAMAAN:

- Tietoihin
  - Taitoihin
  - Asenteisiin
  - *"Jos minun on tarkoitus olla heidän todellinen opettajansa, minun pitäisi kyetä koskettamaan heidän sydämiään. " (Gandhi 1927)*
- Tärkeää tuoda opittu toiminnan tasolle
- Opettajan rooli ja oma asenne

”Jos on vähän tietoa, se on korjattavissa, mutta jos opettaja on kyyninen, se vie tulevaisuuden lapsilta.”

Rauni Räsänen

MAAILMANKANSALAISET TAIDOT:

- Kriittinen ajattelu
- Erilaisten näkökulmien ottaminen
- Stereotyyppien ja ennakkoluulojen tunnistaminen
- Kulttuurien välisen vuorovaikutuksen hallitseminen
- Yhdessä tekeminen
- Empatia
- Dialogi ja vuoropuhelu
- Itsevarmuus, itsensä arvostaminen
- Epävarmuuden ja ristiriitaisuuksien sietäminen
- Alttius konfliktien välittämiseen ja sovitteluun
- Luovuus
- Tutkiminen ja uteliaisuus
- Päätösten tekeminen
- Medialukutaito - kriittinen mieli
- Tieteen ja modernin teknologian mahdollisuuksien ja rajoitteiden ymmärtäminen

Globaalikasvatus on silmälasit, jonka läpi katsellaan kaikkea. (Irti pelkästä teemapäiväajattelusta)

kuva: Ben Forsberg, cc

Maailmankoulu on opettajien kehittämä tukipalvelu opettajille

- Runsas sähköinen globaalikasvatuksen oppimateriaalipankki
  - Jaoteltu aiheittain, aineittain, teemapäivittäin ja ikäryhmittäin: www.maailmankoulu.fi
  - Tilaa etusivulta uutiskirje (1krt/kk)
- Materiaalipankki sekä globaalikasvatuksen käsikirjasto Sähkötalolla Ratinassa
- Koulutukset

Yhteystiedot

- Tampereen Maailmankoulun toimitilat löytyvät osoitteesta:
- *Voimakatu 11 33100 Tampere (ns. Sähkötaló) Käynti: Pääaula*
- *Avoinna arkisin klo 9-15.*
- puh: 040 3579684/ Tarja-Kaarina Lääperi
- Lukioiden yhteysopettaja Heidi Meltovuo
heidi.meltovuo@tampere.fi
- Jokaisella seutukunnalla oma yhteysopettaja
- Seuraa blogia:
<https://maailmankoulutampere.wordpress.com/>
- Tykkää Maailmankoulusta Facebookissa

Materiaalilinkit

- [Maailmankoulu: www.maailmankoulu.fi](http://www.maailmankoulu.fi)
- [Ota askel eteenpäin:
http://www.yhdenvertaisuus.fi/@Bin/249666/SVA_toimintateht_ota_askel.pdf](http://www.yhdenvertaisuus.fi/@Bin/249666/SVA_toimintateht_ota_askel.pdf)
- Take a step forward:
- http://www.eycb.coe.int/compass/en/pdf/2_38.pdf
- Compasito englanniksi:
- <http://www.eycb.coe.int/compasito/>
- Compasito suomeksi:
- https://unicef.studio.crasman.fi/pub/public/pdf/Compasito_SU_pdf_netiversio.pdf
- Ennakkoluuloja- minullako?
- <http://www.rauhankasvatus.fi/opettajille/oppimateriaalit/rasisminvastainen-oppimateriaali/>
- Globaalin kuluttajan oppikirja:
- http://www.eetti.fi/sites/default/files/Globaalin_kuluttajan_oppikirja_web.pdf
- Ihmisoikeustimantti: <http://www.ykliitto.fi/node/2378>

